

Reedukace dyslexie

Dyslexie

- specifická neschopnost naučit se číst běžnými výukovými metodami

Projevuje se zejména v těchto oblastech:

- **Rychlost** (luští písmena, hláskuje, dlouho slabikuje nebo naopak čte zbrkle..)
- **Chybovost** (záměny písmen tvarově podobných – b/d/p, n/u, m/n, l/k/h a zvukově podobných (t/d, v/f, b/m), přesmykování slabik, vynechávky a přidávání písmen, slabik, slov, vět, domýšlení slov..)

-
- **Technika čtení** (dvojí čtení, opakované přeřikávání písmen, slabik, nesprávné hospodaření s dechem, problémy s intonací..)
  - **Porozumění čtenému textu** (nevnímají obsah textu)

Reedukace dyslexie

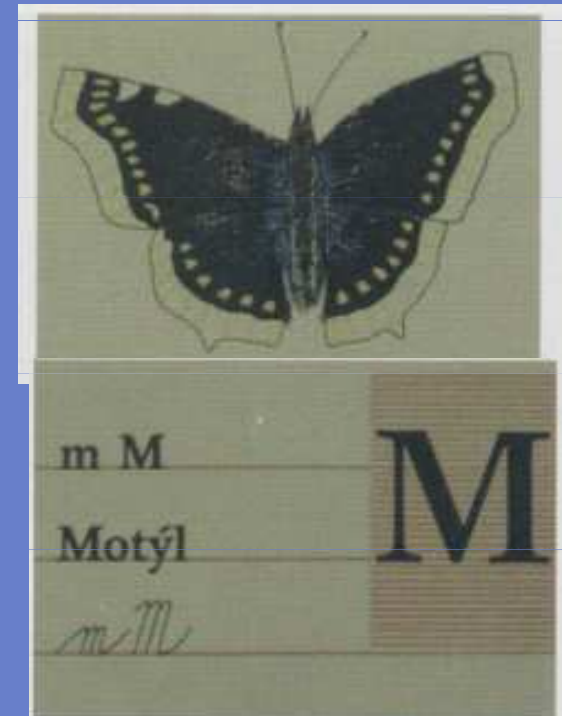
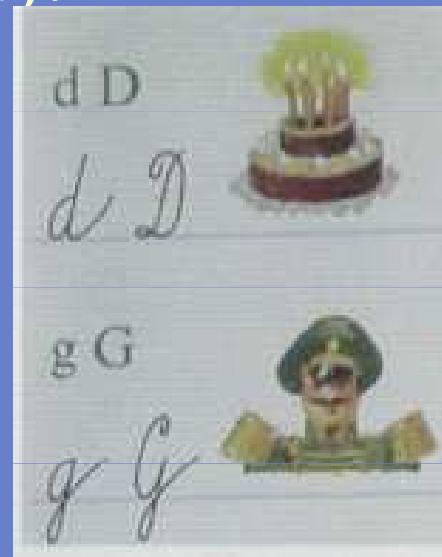
- pro cvičení vybíráme texty, které odpovídají obsahem věku žáka, ale také obtížností, velikostí písma a délkou
- časté opakování stejného textu je neefektivní – žák se text naučí z paměti
- ke čtení ho vedeme přes jeho záliby
- důležitá je: technika čtení a porozumění čtenému textu

A) Technika čtení

- 1) Zrakoprostorová identifikace písmen
- 2) Spojení hláska-písmeno - Dítě písmena sledují, ohmatávají, zároveň je pojmenovávají, užití přírodních zvuků (fff- fouká vítr, ččč kočka).

Pomůcky:

- ❖ obrázkové abecedy

- ❖ karty s písmenky, kostky s vyznačenými písmeny, písmenková pexesa

-
- ❖ kreslení tvarů písmen a obtahování
  - ❖ vytvarování písmen z drátků
  - ❖ textilní písmena
  - ❖ dokreslování písmen
  - ❖ vyhledávání ukrytých písmen (viz obr.)

VĚŽ

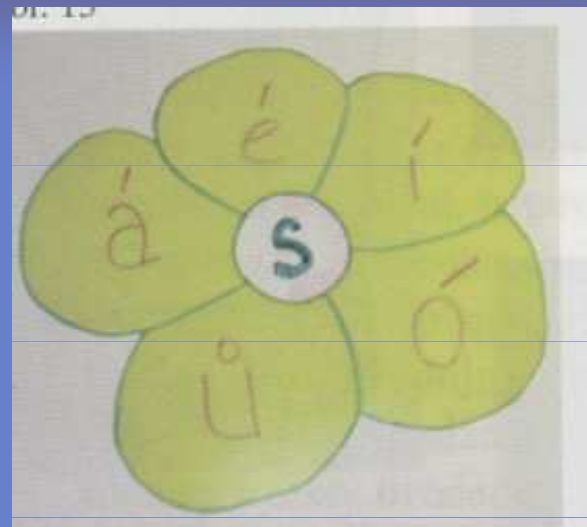
-
- ❖ k písmenům přiřazujeme básničky, říkadla
  - ❖ publikace – O. Zelinková – Hrajeme se s písmenky
  - ❖ záměna b/d/p – O. Zelinková – Cvičení pro dyslektiky IV. Rozlišování b/d/p
  - používáme barevného vyškrtávání, kroužkování, předepíšeme dvojici písmen – dítě komentuje, určuje rozdíl, obtahuje

3) Spojování písmen do slabik

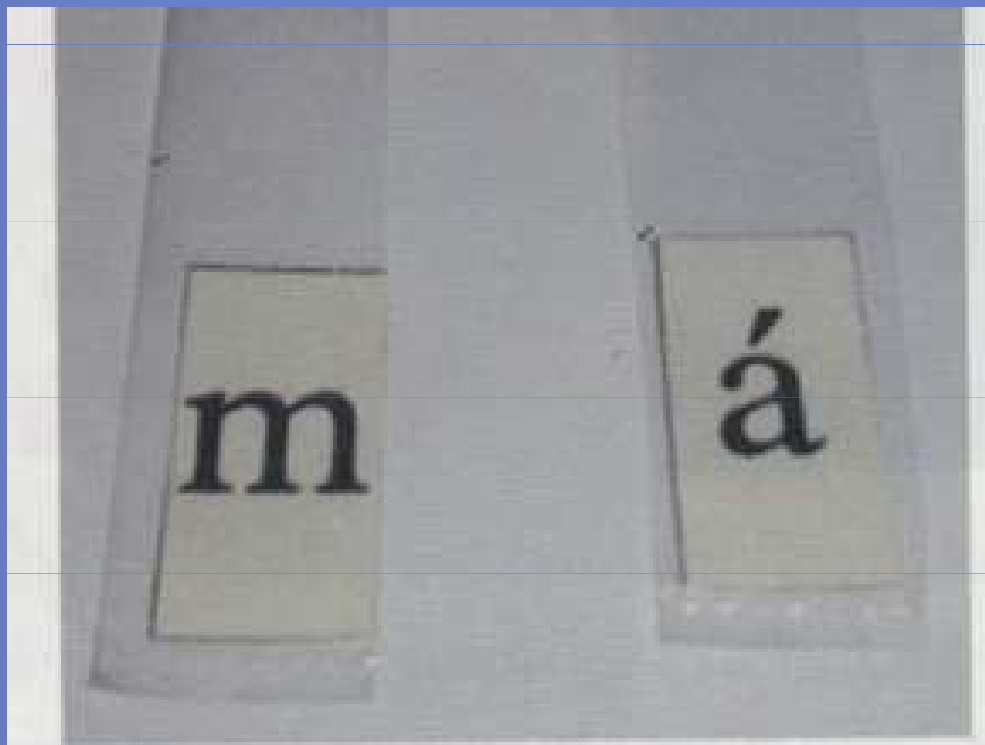
Pomůcky:

- ❖ písmena na kostkách, které dítě navléká na drát
- ❖ spojení slabiky s obrázkem – ba jako (babička)

❖ květina

❖ kapsy na prádelní gumě

4) Čtení celých slov a vět

- ❖ čtení z karet, počítačových programů, různých textů, dyslektických čítanek apod.
- ❖ při čtení po slabikách můžeme využít označování slabik obloučky
- ❖ zpřehledněním struktury slova (**pole, rameno**)

B) Porozumění čtenému textu

- odpovědi na otázky
- vyprávění obsahu
- přiřazování slov či vět k obrázkům
- čtení známého textu, ve kterém jsou vynechána slova
- předvídání – žák přečte část odstavce - odhaduje, co bude následovat

Využívá se:

- Čtení s okénkem-záložkou
- Čtení v duetu
- Metoda globálního čtení
- Metoda postřehování
- Metoda Fernaldové
- Metoda barevných kostek

Čtení s okénkem-záložkou

- účinná u mladších dětí;
- cvičení očních pohybů;
- velikost vystřiženého okénka musí odpovídat velikosti písma;
- okénkem pohybuje ten, kdo s dítětem pracuje;
- text postupně odkrýváme (zabraňuje hádání) nebo zakrýváme (tlačíme ho dopředu)

Metoda čtení v duetu

- Vhodná pro děti, které mají již rozvinutou dovednost čtení, čtou však nepřesně, vymýšlejí si a chybují.
- Čteme zároveň s dítětem - výrazně, zřetelně, se správnou intonací.
- Dítě vyrovnává své tempo řeči s naší a snaží se nám přizpůsobit, přitom neslyší své chybné čtení a snáze se zbavuje svých špatných návyků.

Metoda globálního čtení

- U dětí, které setrvávají na sledování jednotlivých písmen a nejsou schopny postřehovat jejich shluky.
- Vyžaduje určitou přípravu.
- Text by měl svou náročností a obsahem odpovídat schopnostem a zájmům dítěte.
- Dítě čte určitou část textu celkem třikrát:

Metoda globálního čtení

Na podlesí bylo pole, při poli mez. Na mezi kvetly slzičky a voněla mateřídouška. Jenom na horním konci u lesa se rozložil hustý šípkový keř. V tom keři zůstával zajíček. Měl blízko do polí na pastvu i do paseky na výlety. Když chodila liška po lese, utekl zajíček do polí. Když se káně vznášelo nad polem, utekl do lesa. A když sova poletovala sem i tam, zalezl do svého keře a ztratil se v něm jako stín.

Když si dítě úryvek nacvičilo, předložíme ho v následující podobě:

Na pod__sí bylo po_e, při po__ mez. Na m__i kve_ly
sl__ky a vo_ěla mat__dou_ka. Je_om na hor_ím
kon__u lesa se rozl__il hustý š__kový keř. V tom k__i
zůs__val za__ek. Měl blí_ko do po__ na pas__u
i do p__ky na vý__ty. Když ch__ila liš__ po l__e, u__l
z__ek do po_í. Když se káně vz__elo nad
po__, u__kl do l__a. A když s__a pol__vala sem i tam,
z_l__l do s__o k__e a zt__til se v něm j__o
st_n.

➤ Pokud dítě zvládá přečíst text, v němž jsou vynechána jednotlivá písmena, předložíme mu konečnou variantu:

Na _____ bylo _____, při _____ mez. Na _____ kvetly _____ a voněla _____. Jenom na _____ konci u _____ se rozložil hustý _____. V tom keři _____. Měl _____ do _____ na pastvu i do _____ na _____. Když chodila _____ po _____, utekl _____ do _____. Když se _____ nad _____, utekl do _____. A když _____ sem i tam, _____ do svého _____ a _____ se v něm _____.

Metoda postřehování

- při inverzích ve čtení
- žákovi ukážeme na zlomek vteřiny slabiku, slovo, skupinu slov a žák čte
- nároky postupně zvyšujeme (od otevřených slabik k zavřeným..)
- pomocí kartiček, kde je část slova či slovo napsáno či pomocí záložky
- zvýšení kvality a rychlosti čtení

Metoda Fernaldové

- pro děti, které mají dobrou strategii čtení, ale čtení je pomalé;
- vhodná i pro dospělé dyslektiky;
- dítěti určíme text - asi 10 řádků - který má jen přelétnout zrakem. Současně se sledováním textu si podtrhává slova, která jsou těžká
- pak očima přelétne text ještě jednou a znovu si těžká slova podtrhne (stejná ale i další);
- když skončí, přečte si podtržená slova; teprve po této přípravě čte určenou část textu. Z letmého čtení už zná trochu text
- neobává se již obtížných slov, čte s větší sebedůvěrou

-
- metoda staví na nutnosti zbavit dítě obav z neúspěchu a připravit podmínky k tomu, aby četlo rychleji a plynuleji.
  - psychoterapeutický účinek této metody je nesporný
  - 2 až 3 měsíce denně -- zlepšení v plynulosti a rychlosti čtení.

Metoda barevných kostek

- Klade důraz na hmatové představy a pohybové.
- Dítě pracuje už s hotovými písmeny.
- Písmena abecedy jsou nalepena na barevných kostkách-samohlásky mají jednu barvu a souhlásky jinou.
- Napřed naučíme dítě rozlišovat písmena. Pak skládáme slovo. Dítěti říkáme zprvu slabiky, pak slova-dítě řadí kostky k sobě. Změníme-li hlásku ve slově-musí dítě slovo přestavět.

Hry se slovy

■ Záměna

salon	i, k
sýček	b
čenich	ž
klas	h, v
silon, sklon	
býček	
ženich	
hlas, vlas	

dŭl

hŭl, kŭl, sŭl, vŭl

lem

len, lep, les, let, lev

Vynechávání písmen

plátek

brázda

zakryje

bobule

pátek

brzda

zaryje

boule

Přidávání písmen

řízky

kmen

křída

břízky

kámen

křídla

-
- záměna všech písmen (pilot –topil)
  - skrývačka (zahrada – hra, hrad, rada)
  - přidávání háčků (rada –řada, hrát-hřát)
apod.
  - u těchto dětí rozvíjíme i orientaci v textu